

EXPRESS CODZIENNY

Za Redakcją i Wydawnictwem: Stefan Bodrzyński, Łódź ul. Świerkowa 32

10 GR

Środa 1 grudnia 1937 r.

Narada francusko-angielska

Z wyników rozmów obydwie strony są zadowolone

LONDYN. Rozpoczęte w poniedziałek przed południem narady francusko-brytyjskie toczyły się w ciągu całego dnia prawie bez przerwy.

Na wstępie lord Halifax dokładnie zdał sprawę ze swych wrażeń, wyniesionych z wizyty w Niemczech.

Ministrowie francuscy Chautemps i Delbos uznali, że ogra-

niczony cel, związany z tą wizytą, został osiągnięty.

Następnie przystąpiono do dyskusji nad kwestią kolonialną, którą omawiano wszechstronnie i zgodzono się, że wymaga ona dalszych badań.

Dalej dyskutowano na temat zamierzonych wizyt min. Delbosa w Warszawie, Bukareszcie, Białogrodzie i Pradze.

Wielka Brytania i Francja dążą do utrzymania pokoju zarówno w Europie środkowej,

Depesza premiera Składkowskiego

Prezes Rady Ministrów gen. Sławoj Składkowski przesłał na ręce premiera rządu bułgarskiego Jerzego Kiosseiwanova depeszę następującej treści:

„Żywo wzruszony braterską pomocą, którą władze i naród bułgarski okazał samolotowi, którego tragiczny los jest opłakiwany w Polsce — proszę, aby W. Ekscelencja zechciał być wyrazicielem wobec rządu królewskiego uczuć najgłębszej i najserdeczniejszej wdzięczności rządu polskiego”.

jak i gdziekolwiek indziej.

Podjęto następnie badanie sytuacji na Dalekim Wschodzie, którą uznano za poważną i zgodzono się co do konieczności podjęcia zdecydowanych kroków celem ochrony interesów obu rządów.

Omawiano również sytuację w Hiszpanii, uznając, że polityka nieinterwencji była bezwzględnie słuszną.

Obie strony są z rezultatów wczorajszych rozmów bardzo zadowolone i spotkanie to uważane jest jako bardzo owocne.

Z obu stron dano wyraz wyrażonemu pragnieniu współdziałania ze wszystkimi państwami, ale zdawano sobie sprawę z tego, że zanim istotne rokowania stałyby się aktualne, to okazałyby się konieczne dalsze przygotowania.

Zajścia antyżydowskie na Litwie

KROLEWIEC. — Jak donoszą z Litwy, w kilku miejscowościach doszło do poważnych demonstracji antyżydowskich.

W Szawłach demonstranci po wybijali szyby w domach i sklepach żydowskich, oraz w gimnazjum żydowskim.

W Wilkomierzu i w Kłajpedzie doszło również do demonstracji, przy czym powybijano zostały szyby w synagogach i sklepach oraz poturbowanych zostało kilku Żydów. Policja dokonała szeregu aresztowań.

Przemycal narkotyki do Polski

Kto? Pułk. de La Rocque...

PARYŻ. Przed sądem paryskim podjęta została na nowo sprawa o zniesławienie, wyłożona przez płk. de La Rocque przeciwko kilkunastu redaktorom i dziennikarzom paryskim, a m. in. przeciwko księciu Pozzo di Borgo, którego artykuł w tygodniku „Le Choc” dał sygnał do kampanii przeciwko płk. de La Rocque.

Wznowienie rozprawy wzbudziło tym większe zainteresowanie, że oskarżony ks. Pozzo di Borgo aresztowany został przed kilku dniami i osadzony w więzieniu pod zarzutem prześladowania w tajnej organizacji, utrzymującej nielegalne składy broni.

Ks. Pozzo di Borgo przybył na rozprawę z więzienia pod eskortą. Również z więzienia

dostawiony został karetką więzienną na rozprawę drugi aresztowany w sprawie t. zw. „kagulardów” gen. Dusseigneur, który miał zeznawać przed sądem jako świadek na rzecz ks. Pozzo di Borgo.

W czasie rozprawy doszło do burzliwych incydentów, ponieważ adwokat oskarżonych publicystów prawicowych poczynił aluzje, zarzucając płk. de La Rocque, iż przyczynił się on do aresztowania ks. Pozzo di Borgo i że ułatwił władzom śledczym dochodzenie w sprawie „kagulardów”.

Niesłychanie ostra wymiana zdań odbyła się z jednej strony między adwokatami płk. de La Rocque a adwokatami oskarżonych, do których się dołączyła jednoczesna wymiana obelg między oskarżonymi publicystami

prawicowymi a lewicowymi, którym adwokat księcia Pozzo di Borgo zarzucił, że zamieścili artykuły na temat aresztowania ks. Pozzo di Borgo niemal jednobrzmiące z artykułem, który się ukazał w organie płk. de La Rocque.

Wśród powszechnej wrzawy przewodniczący zamknął posiedzenie.

Poza tym incydentem na rozprawie miał miejsce inny incydent, niemal komiczny, gdy jeden z sanitariuszek z czasów wojny, która towarzyszyła armii gen. Hallera do Polski i na tym terenie spotkała płk. de La Rocque, zeznając w charakterze świadka, oskarżyła płk. de La Rocque o przemyt narkotyków do Polski oraz o to, że jest on „ukrytym wolnomularzem”.

100 rocznicę Powstania Listopadowego

młodzież kroczyła obok podchorążych

W środę jako w 107 rocznicę wybuchu Powstania Listopadowego, odbył się w Warszawie uroczysty obchód „Dnia Podchorążego”, w którym wzięły udział delegacje i oddziały szkół podchorążych zawodowych reserwy, przybyłe specjalnie do Warszawy.

W roku bieżącym wzięły udział w obchodzie po raz pierwszy również oddziały P. W., młodzieży szkolnej. O godz. 10-ej rano nastąpiła zbiórka oddziałów i delegacji szkół podchorążych na rynku Starego Miasta. Za oddziałami wojskowymi ustawili się kompanie P. W. młodzieży z pocztami sztandarowymi.

Uroczystości rozpoczęły się od powitania przez oddziały szkół podchorążych plutonu szkoły podchorążych

złych piechoty w historycznych mundurach z 1830 roku.

Po dokonaniu przeglądu ustawionych oddziałów przez komendanta miasta przybył I-szy wiceminister Spraw Wojskowych gen. Głuchowski, który po odebraniu raportu od dowódcy całości przeszedł przy dźwiękach marsza generalnego przed frontem oddziałów.

Następnie podchorążowie przemarszerowali na plac Zamkowy, celem oddania hołdu Panu Prezydentowi R. P.

bie Nieznanego Żołnierza.

Po tej uroczystości przybył na plac minister Spraw Wojskowych gen. Kasprzycki, który przy dźwiękach hymnu narodowego dokonał przeglądu ustawionych w kilku rzutach oddziałów szkół podchorążych i P. W. młodzieży.

Następnie min. gen. Kasprzycki ze specjalnie ustawionej trybuny przy pomniku ks. Józefa Poniatowskiego przyjął defiladę.

Po defiladzie podchorążowie i P. W. młodzieży przemarszerowali ulicami miasta do Belwederu, gdzie odbyła się uroczystość złożenia wieńca oraz zapalenia historycznej warty.

Wieczorem przed świątynią b. podchorążych w Łazienkach odbył się apel poległych.

Tajemnicza eksplozja w Łodzi

podczas wyładowywania butelek

W dniu wczorajszym w czasie wyładowywania towaru nastąpiła na stacji Łódź Kaliska eksplozja butelek, zawierających na razie nieznany bliżej

materiał, a nadanych przez jedną z firm handlowych.

Wskutek wybuchu została lekko ranna jedna osoba, a czterzy kontuzjowane.

Zabił swą żonę

podczas manipulacji rewolwerem

Tadeusz Jankowski, zamieszkały we wsi Piotrówek, manipulując rewolwerem, spowodował przez nieostrożność wy-

strzał. Kula trafiła żonę jego, Zofię, w lewy bok.

Ranną przewieziono do szpitala, gdzie mimo pomocy, zmarła.

Dwaj flisacy utonęli

W pobliżu Płocka przeprawiło się łodzią sześciu flisaków, pragnących się dostać na zakotwiczone pośrodku Wisły tratwy. W pewnej chwili łódź oddalona już o kilkadziesiąt metrów od brzegu, przewróciła

się. Czterech flisaków zdołało się uratować wpław, dwaj jednak, natrafiwszy na wiry, zatopili. Są to Bolesław Kurowski i Antoni Juka. Związki ofiar tragicznej przeprawy po dłuższych poszukiwaniach wydobyto.

Gen. Franco zapowiada blokadę

w gibrzeży hiszpańskich — Anglia protestuje

LONDYN. W związku z zapowiedzią, ogłoszoną przez radiostację w Salamence, że gen. Franco zamierza rozpocząć blokadę wybrzeży hiszpańskich, i znieść strefy neutralne w niektórych portach, agencja Reutersa dowiaduje się, że naczelny dowódca floty brytyjskiej na Morzu Śródziemnym otrzymał polecenie omówienia tej sprawy z władzami powstańczymi w Palma na Majorce.

W. Brytania nie przyznaje gen. Franco prawa podjęcia blokady, gdyż byłoby to równoznaczne z przyznaniem praw strony walczącej.

Koła miarodajne zauważają, że w każdym razie określenie państw nie będą miały prawa zaczepiania statków cudzoziemskich poza hiszpańskimi wodami terytorialnymi.

Chociaż zapowiedź blokady nie została zakomunikowana urzędowo rządowi W. Brytanii, jednakże oczekiwane jest, iż rząd ten określi wyraźnie swe

stanowisko wobec powstańczych władz morskich.

Włochy uznały rząd Mandżu-Kuo

RZYM. Rząd włoski uznał oficjalnie rząd Mandżu-Kuo. Min. Ciano wysłał z tej okazji następującą depeszę do min. Hirota:

„Mam zaszczyt zawiadomić Pana, że rząd faszystowski uznał formalnie rząd Mandżu-Kuo i postanowił utworzyć królewskie poselstwo w tym państwie”.

Zamach rewolwerowy na sekretarza

W związku z zamachem rewolwerowym w Tarnowie, dokonany na Eugeniusza Site, sekretarza związków zawodowych, aresztowano 4 osoby pod zarzutem zorganizowania napadu.

Kalendarz dnia

SRODA

1

Grudzień

Mariana m., Natalii, Eugeniusza b. Słowiański: Sobiesława.
Słońca wsch. 7.22, zach. 15.28.
Księżycy wschód: 5.50, zach. 14.29.

HISTORIA PODAJE:

- 1384 Konfederacja stanów koronnych w Radomsku.
1815 Gen. Zajacek mianowany przez Aleksandra I-go namiestnikiem Królestwa Kongr.
1830 Chłopi obwołali nacz. komendę wojsk.
1867 Urodził się Prezydent Ign. Mościcki.
1925 Podpisanie w Londynie paktu laccarnerńskiego.

PRZYSŁOWIA:

Gdy zamazanie dnia 1 grudnia
Wyschnie niejedna studnia.

HUMOR WIELKICH LUDZI:

Tyko połowa. Do dyrektora Nestroy'a w wiedeńskim Cariteater wpadła młoda aktorka wołając:
— Drogi dyrektorze! Obroń mnie przed podłymi oszczerstwami, które o mnie rozsiewają. Ludzie mówią jakoby miała sześciorgo nieślubnych dzieci.

— Ależ — uspakaja ją Nestroy — Dlaczego pani się oburza? Z tego, co ludzie mówią, zawsze tylko połowa jest prawdy.

SOK MNISZKA LEKARSKIEGO

znakomicie reguluje trawienie.

Jezwonny Sok Czosnku

zalecany przy kaszlu i katarach
dróg oddechowych.

Sprzedaż: w Aptekach i Drogeriach
Magister E. GOBIEC, Warszawa,
Miodowa 14.

Każdy K-to Oszczęda-buduje swą przyszłość K.K.O.

Komunalna Kasa Oszczęd.

Zgoda Nr. 7

Niewzruszona rekojmia lokat i wkładów zł.

30.216.000.—

Dość książeczek (wkładów): 42.600.— Tajemnica ustawowo zastrzeżona.
Pupilarna gwarancja. Książeczki: imienne, na okaziciela, za hasłem. R-ki czworokątne. Inkasowe weksle. Pożyczki: wekslowe, hipoteczne, pod zastaw papierów. Godziny czynności: od 8 rano do 7 po południu. (bez przerwy).

Na małej wokandzie...

Skutki przejedzenia

czyli: „Kuracja w ciemnościach”

(A.E.) Pan Antoni Rzeczułka przejadł się i leżał w łóżku. Ze zaś polepszenie nie nadchodziło, więc wezwał do siebie Teofila Szydłowskiego, który znakomicie leczył rozmaite słabości.

Pan Szydłowski miał zwyczaj stosować chorem lewatywy. Gdy więc przybył do pana Antoniego, rozpakował niezwłocznie swój trygator, na widok którego chory aż usiadł ze zdumienia.

— Co takiego?

— No widzisz pan przecie. Naczynie, kiszka i kranik.

— Dla chorych toto?

— Na mój rozum to i zdrowe ludzie powinny tego przyrządu używać.

W restauracjach, uważasz pan, trzeba takie coś nad każdym stołem zawiesić i klejenci mogą być posadzeni przez żadnej fatygi wódeczność bez kranik ciągnąć.

Korzyść także samo dla zdrowia publicznego byłaby wielka, ponieważ że ulane goście w braku flach i kufelków fizycznej krzywdy nie mogliby sobie uskutecznić.

Ale my tu gadu, gadu, a czas się brać za robotę! —

Pan Szydłowski zagrzebał wodę, rozpuścił w niej kawałek mydła, po czym wlał wszystko do trygatora i zbliżył się do chorego.

Nagle zachrobotało coś w elektrycznej żarówce; światło zgaśnię i zapanowały egipskie ciem-

ności.
— A niech cię diabli! — zaklął pan Szydłowski. — I co teraz będzie? Przecie nie trafię po ciemku! Chyba, że sam se pan ten kranik wetkniesz i wodę od kręcisz.

— Dobra! — zgodził się pan Antoni.

Po dłuższej chwili dało się słyszeć bulgotanie i żalonne wzdychanie pana Antoniego.

— Nie stękaj pan, panie Rzeczułko — uspakajał chorego pan Szydłowski. — Wytrzymaj pan do końca, za to potem będziesz pan używał, jak pies w studni.

Ale pacjent nie był widocznie wytrzymały, gdyż nagle w ciemności rozległo się energiczne „tłu”, po czym głos pana Antoniego oznajmił:

Zdechnę, a tego świństwa więcej nie tyknę!

Pan Szydłowski poczuł, że mu włosy dęba na głowie stały z przerażenia.

— Coś pan zrobił?! — krzyknął.

Okazało się, że pacjent, nie znając arkanów wiedzy medycznej, wetknął kankę w zupełnie nieodpowiednie miejsce, mianowicie w usta.

Oburzenie chorego po wyjaśnieniu sprawy nie miało granic. Gniew jego skrupił się na nieśczęsnym lekarzu i z tego też powodu stanął pan Antoni w miesiąc później przed sądem.

Sąd skazał go na tygodniowy areszt.

Skąd nie ma powrotu...

Zagadnienie prostytucji w Polsce dzisiejszej

Na wzór Moskali poczęli i Niemcy natychmiast po wkroczeniu do Kongresówki stosować metody Ochrony carskiej z czasów rewolucyjnych.

Domy publiczne wróciły do swej „właściwej” formy sprzed roku 1910, a prostytutki wciągnięte zostały ponownie na żołąd żandarmerii niemieckiej, w tysiącnych wypadkach przyczyniając się do tragedii, jakie przeżywać musieli ludzie, czujący się Polakami i o tę polskość walczący.

Tragiczna sytuacja lekarzy

Sytuacja lekarzy polskich w tym czasie była również godną pożałowania. Nie wolno im było w żadnym wypadku interesować się prostytucją, a całą administrację i wszystkie czynności zarówno sanitarne, jak i policyjne, wykonywali funkcjonariusze stojący pod rozkazami władz niemieckich.

Spółeczeństwo polskie musiało, rzecz oczywista, patrzeć tylko na te wszystkie nieczystości i milczeć, oczekując cierpliwie zmian, które się już przecież przygotowywały.

W roku 1918 wreszcie natychmiast po wypędzeniu okupantów z kraju zniesione zostały z powrotem instytucje domów pu-

blicznych, a zarządzenie to poparte później przez rozporządzenie ministra Zdrowia Publicznego z roku 1922 utrzymało się aż do roku 1935.

„Na wolną rękę”

Wypadłoby się przy tej okazji zastanowić nad tym, jak się przedstawia sprawa prostytucji w Polsce w chwili obecnej, przy czym do zagadnienia tego należałoby podejść zarówno od strony uprawiania nierządu na t.zw. wolną rękę jak i od strony t.zw. domów schadzek oraz zająć się handlem żywym towarem.

Otóż jeśli mowa o prostytucji „na wolną rękę”, sprawa ta przedstawia się u nas ciągle przerażająco. Liczba prostytutek w samej tylko Warszawie, liczy się na dziesiątki tysięcy, a los tych dziewcząt jest dopra-

wdy godny najwyższego pożałowania.

Otoczone sforą alfonsów i sutenerów, prostytutki tylko niezaczynny procent osiągarzających ze swego procederu zysków obracać mogą na cele osobiste, podczas gdy lwia reszta karmić musi bestie ludzkie, na ich ciele żerujące.

Dziewczyny te są po prostu maltretowane, a pomimo zmiany ustawy o ksiązkach kontrolnych i wprowadzeniu t. zw. rehabilitacji, rościła od tego hańbiącego zawodu z różnych przyczyn narotyka stale na olbrzymie trudności.

Gławy

Opracowujący niniejsze artykuły miał możliwość dwa lata temu uczestniczyć przez kilka dni w wyjazdach wraz z leka-

rzami Pogotowia Ratunkowego do wypadków w Warszawie. Między innymi wezwano karetę do X Komisarjatu P. P. na ul. Szpitalnej, do jednej z zatrzymanych w czasie obławy prostytutek, która w celach samobójczych położyła lusterko.

Ofiara rzekomego zamachu samobójczego, która nawiasem mówiąc w drodze do szpitala przyznała się do symulacji, opisała nam całą gehennę swego życia, przy czym nie dostarczyła absolutnie żadnych podstaw po temu, aby ją pomówić o fantazję i kłamstwo.

Wymieniona prostytutka uprawiała nierząd od pięciu lat. Była jeszcze wtedy gdy wieściły ją bardzo przystojną dziewczyną. Nie ukrywała tego zupełnie, że na drogę tę poszła sama, tęskniąc do leckiego życia, strojnych szmatek itp.

Po trzech latach tego ponurego życia dziewczyna przejrzała na oczy i zapragnęła powrotu do życia. Postarała się o czło-wieka, który poręczył za nią, że nie będzie uprawiała nierządu i uzyskała pracę.

Naturalnie chlebodawcy nie wiedzieli nic o jej poprzednim życiu. Wszystko zdawało się być załatwione, gdy pewnego dnia przybyła do domu, w którym służyła, policja obczyjałowa.

Wynikła tragedia. Zabrano ją na kontrolę, a po jej odbyciu i udowodnieniu, że istotnie prostytucji nie uprawia, wydano ją z pracy.

Nowe życie

Zaczęło się nowe życie. Tułała się po świecie, prosiła, błagała, wreszcie przyjęto ją na nową służbę. A po sześciu miesiącach przybyła znów policja obczyjałowa i znów zabrano ją na kontrolę i znów wydano ją z pracy.

Tak było do trzech razy. A po trzech razach kobieta, która chciała żyć uczciwie, nie miała innego wyjścia jak wyjść na ulicę i rozpocząć swój haniebny proceder na nowo.

Ten nawskroś dramatyczny wypadek, jaki powyżej opisaliśmy nie jest niestety wypadkiem osobistym, wyjątkiem. Przytoczymy w następnych numerach dowody, stwierdzające, że jest on regułą.

ODCISKI usuwa bezpowrotnie SALVATOR

aptekarza W. Borawskiego
Ządać w apt. i skł. aptecz.

Oskarżył swego szwagra o kradzież prądu z elektrowni

Sąd Okręgowy w Łodzi rozpatruje niezwykle sensacyjną sprawę o kradzież prądu. Oskarżonym jest przemysłowiec, 60-letni Mordka Wolf Szpigel, który, według obliczeń elektrowni łódzkiej skradł prąd elektryczny wartości 253.000 zł.

W październiku 1936 roku do dyrektora elektrowni łódzkiej, Bieniańskiego zgłosił się Mojżesz Szpigel i doniósł, że jego szwagier Mordka Szpigel systematycznie okradał elektrownię. Od kwietnia 1924 do sierpnia 1935 roku pracował on w fabryce szwagra w charakterze kierownika i mógł ustalić w jaki sposób przemysłowiec działał na szkodę elektrowni.

Na kilka dni przed przybyciem inkasenta elektrowni zrywał on pieczęcie i plombę z licznika, cofał wskazówki liczni-

ka, zakładał inną plombę, na której sfalszowaną plombownicą odciskał znak legalizacji i smarował plombę jakimś płynem, od której przybierała szarą barwę.

Szpigel kradł prąd w ten sposób aż do chwili założenia własnego dynamo, co nastąpiło dopiero w roku 1935.

Podczas rewizji przeprowadzonej w fabryce Szpigla znaleziono tam 4 plombownice, matryce plomb, części instalacji elektrycznych, oraz butelkę ze wspomnianym płynem.

Szpigel został aresztowany i za kaucją zwolniony.

Na rozprawie sądowej Mordka Szpigel wypierał się winy i tłumaczył się, że jego szwagier chciał go szantażować, a gdy mu się nie udało, wniósł na niego tak fantastyczne zameldowa-

Natomiast świadek oskarżenia, Mojżesz Szpigel, zeznawał, że z początku szwagier polecał mu opuszczać fabrykę przez przyściem inkasenta. Po kilku miesiącach dopiero wtajemniczył go w technikę kradzieży prądu.

Ponadto Mojżesz Szpigel zeznał, że szwagier ukrywał produkcję przed urzędem skarbowym, ponieważ odbywała się w fabryce produkcja nocna bez pozwolenia inspektora pracy fabrykant przy tym założył po myślową sygnalizację dzwonek, która alarmowała o przybyciu komisji i dzięki temu każdej groźnej chwili można było przerwać pracę, nie narażając się na „nieczystości”.

Wyrok w tej sensacyjnej sprawie jest oczekiwany z wielką niecierpliwością przez sferę kupiecką w Łodzi.

„Rakiem życia polskiego jest oszczerstwo“

Wielki dzień w procesie prez. Starzyńskiego przeciw Studnickiemu

Onegdajsze zeznanie prez. Starzyńskiego, który operował dokumentami niemal historycznej wagi, zrobiło duże wrażenie w sali sądowej.

Był to może najważniejszy, oprócz zeznań premiera gen. Sławoja Składkowskiego, moment w całym procesie.

Prezydent Starzyński z wnikliwością i niezwykłą znajomością rzeczy przedstawił stan gospodarki stolicy w okresie, nim objął władzę. Na tle tych faktów, które znalazły wyraz w zeznaniu prez. Starzyńskiego, obecny władca stolicy wykazał, ile i jakie wysiłki włożył, by uporządkować od dawna za bagnione stosunki w samorządzie Warszawy.

Prez. Starzyński oskarża

„Jako oskarżyciel — mówił prez. Starzyński, oczekiwałem od strony przeciwniej dowodu

prawdy, która osłabiłaby oskarżenie i która wyjaśniłaby przyczyny z jakich p. Studnicki napisał swoją broszurę i postawił mi zarzuty.

Nic w tym procesie nie mogło mnie zaskoczyć. Nic bowiem w swoim życiu nie mam do ukrycia i niczego wstydić się nie potrzebuje.

Nie stwierdzono tutaj, że bym był właścicielem fabryki drożdży, czy jakiegokolwiek innego przedsiębiorstwa, stwierdzono natomiast mój rzeczywisty stan majątkowy.

Pomimo to szpalty niektórych pism roily się od tytułów w rodzaju „Willa za 400 tys. prez. Starzyńskiego“, lub „System łupów prez. Starzyńskiego“.

Sądzę, że ten cel właśnie miały oszczerstwa, którymi mnie tu tutaj obrzucano.

Rakiem życia polskiego jest oszczerstwo i plotka, które tutaj na tej sali sądowej roz-

brzmiewały przed chwilą.

Te insynuacje obrazić mnie nie mogą. Jeżeli teraz w związku z tym procesem na łamach niektórych pism pojawiają się nowe wzmianki oczerniające i p. Studnicki powie, że ja „nie prostowałem nawet“, to odpowiem, że musi być w życiu człowieka jakiś stosunek pomiędzy pracą pozytywną, a walką z kłamstwem i fałdactwem.

Ja jestem człowiekiem pracy pozytywnej i życia swego i energii nie mogę poświęcać wyłącznie na walkę z fałdackimi plotkami.

W oczyszczonej atmosferze

Tu na sali sądowej pojawiły się już nie tylko wózki ze śmieciami wywożonymi z Warszawy, ale wielkie furgony, którymi wywozi się fekalia z nieskalanizowanego życia publicznego.

Tymi fekaliami chciało mnie oblać“.

Atmosfera plotki i intrygi, z dawna knowanych przeciwko prez. Starzyńskiemu, jeszcze za czasów urzędowania jego w Ministerstwie Skarbu, została znakomicie rozwiana przez ustą zeznańcego zwierzchnika zarządu miasta.

To też w tej oczyszczonej atmosferze wczorajsze posiedzenie, które zapowiadało się dość sensacyjnie z uwagi na powołanie nowych świadków obrony, nie wywołało już takiego zainteresowania.

Pierwszy przed pulpitem dla świadków stanął adwokat wileński Kiersnowski. Zeznał on, iż w swoim czasie prowadził jakąś prywatną sprawę Kuczewskiego, który, jak wiadomo, był sekretarzem związku drożdżowni.

Kuczewski w rozmowie ze świadkiem mówił o tym, że związek robi doskonałe interesy, gdyż ma stanowisko monopolistyczne. Dużo zawdzięcza wiceministrowi Starzyńskiemu, który jest obrońcą interesów kartelu.

...Zanosił pieniądze...

Kuczewski dodał, że nie jest to bynajmniej bezinteresowne. Kiedyś świadek wyraził zdziwienie, a nawet ofuknął Kuczewskiego, ten dodał, że mówi prawdę, gdyż zreszłą sam co miesiąc zanoszą pieniądze wiceministrowi Starzyńskiemu.

Świadek rzeczy tej ani badał, ani sprawdzał. Kuczewski umarł przed kilku laty.

W dalszym toku św. Kiersnowski odpowiada na liczne zapytania oskarżenia i obrony. Następny świadek to inż. Przegaliński z Wilna, również powołany przez obronę.

Inż. Przegaliński zeznaje, że istotnie ojciec jego zabiegał o uzyskanie koncesji na drożdżownię. Zezwolenia nie otrzymał. Inż. Przegaliński w rozmowie ze swym ojcem słyszał od niego skargi na łapownictwo. Rozmówca dodawał, że za czasów rosyjskich kwitło łapownictwo, ale nigdy nie słyszał się o tym, aby któryś z wice ministrów brał łapówki.

Kategoryczne zaprzeczenie

Na dalsze pytania św. inż. Przegaliński kategorycznie zaprzecza temu, aby kiedykolwiek słyszał od ojca, iż chodził on do ministra Jana Piłsudskiego i minister Jan Piłsudski

miał się wyrazić, że w sprawach drożdżowni jest bezsilny, gdyż załatwia je wiceminister Starzyński.

Po przesłuchaniu świadka Zwolińskiego, urzędnika Ministerstwa Skarbu, sąd przysięgnął do badania św. Józefa Dudlera.

Św. Dudler był już badany w głośnym procesie wiceministra Starzyńskiego przeciwko osławionemu Olpińskiemu.

Był to ów głośny „proces drożdżowy“. Św. Dudler był wówczas z polecenia sądu arestowany na sali pod zarzutem złożenia fałszywych zeznań.

Św. Dudler wielu tych okoliczności nie pamięta, tłumacząc się ubiwywem znacznego czasu. Sąd tedy niejednokrotnie przypomina mu urzędnie złożone zeznanie. Św. Dudler nie ma obecnie nic wspólnego z drożdżami i, tak oświadczył, zajmuje się eksploatacją własnego wynalazku, polegającego na oszczędzaniu wody w... ubikacjach.

Po zbadaniu św. Dudlera sąd zarządził przerwę.

Togo, Kamerun i część Konga

— oto kolonie, które mogą na yć apetyt Rzeszy

LONDYN. Korespondent P. A. T. dowiaduje się z wiarygodnego źródła, że w rozmowach z lordem Halifaxem kanclerz Hitler, jak to wyjaśnił lord Halifax, składając sprawozdanie ministrom francuskim, bynajmniej nie wysunął żądania zwrotu wszystkich dawnych kolonii nie-

mieckich, lecz zupełnie konkretnie wymienił kolonie, które Niemcy pragną otrzymać.

Koloniami tymi są: Togo, Kamerun oraz wielki jednolity obszar, składający się z przeważnej części z Konga Belgijskiego i Angoli.

Uzyskanie tych obszarów ko-

lonialnych zaspokoiliby Niemcy. W grę wchodzi więc głównie obszar Belgii i Portugalii i w bardzo małym stopniu dawne kolonie niemieckie, będące pod zarządem mandatowym. W Brytanii i Francji.

Żądania Niemiec uznane zostały przez radę francusko-brytyjską jako nie nadające się do dalszej dyskusji w obecnych warunkach.

Zdaniem obu rządów — do rozwiązania zagadnienia kolonialnego przystąpić można tylko w ramach rokowań o powszechne porozumienie europejskie.

Interpelacje polskie w parlamencie praskim

Jak donosi „Dziennik Połski“ poseł dr. Wolf złożył w parlamencie praskim dwie interpelacje: w sprawie ograniczeń wolności słowa w obronie polskiego stanu posiadania, oraz w sprawie konfiskowania artykułów w prasie polskiej, wykazujących ucisk ludności polskiej.

Nowy dyrektor departamentu

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego powierzył stanowisko dyrektora departamentu nauki i szkół wyższych dr. Józefowi Patkowskiemu.

Kronika polityczna

OBRAZY RADY NACZELNEJ ZZZ
W pierwszej połowie stycznia 1938 r. odbędzie się w Warszawie posiedzenie Rady Naczelnej Związku Zawodowców. Na posiedzeniu tym mają zapadnąć ważne uchwały polityczne i organizacyjne tego związku.

DWIE GRUPY ONR-u

Od pewnego czasu toczyły się bardzo ważne rozmowy pomiędzy grupami O. N. R.-skimi w sprawie połączenia się.

Jak się okazuje, rozmowy pomiędzy Falangą, a grupą AEC nie dały pozytywnych rezultatów i każda z tych grup będzie działała oddzielnie.

SEJMOWY KLUB DEMOKRATYCZNY
W dniu 4 grudnia br. odbędzie się w Warszawie plenarne posiedzenie Klubu Demokratycznego. Na posiedzeniu tym mają zapadnąć uchwały w sprawie utworzenia Klubu Sejmowego. Do Klubu powyższego miałyby należeć około 60 posłów i senatorów. Czy Klub będzie się mieścić w gmachu Sejmu jeszcze nie wiadomo.

DZIAŁALNOŚĆ GEN. ŻELIŃSKIEGO NA KRESACH

W ostatnim czasie na Kresach Wschodnich, a przede wszystkim na Wileńszczyźnie, prowadzi bardzo o-

żywioną działalność gospodarczą i polityczną grupa rolnicza pod egidą p. gen. Lucjana Żelińskiego. Działalność ta prowadzona jest od dołu t. zn. od gromad wiejskich i gminnych.

OBRAZY ZARZĄDU GŁ. STRON. NARODOWEGO

W dniu 6 grudnia br. odbędzie się posiedzenie Zarządu Głównego Stron Niewłaści Narodowego z udziałem Romana Dmowskiego. Udział w posiedzeniu Romana Dmowskiego jest uważany w sferach politycznych za chęć zlagodzenia tarć wewnętrznych w tych ugrupowaniach.

WYZWOLIENIE PRZECIHDZA DO R. P. CH.

Niektórzy działacze b. „Wyzwolenia“ z terenów podwarszawskich, którzy usunęli się od pracy w Stronie Niewłaści Ludowej, jak również nie wstąpili do OZN-u, zgłaszają akces do Konfederacji Sygnalizacyjnej Radykalnej Partii Chłopskiej, a w rezultacie czego jeszcze w grudniu ma się odbyć Zjazd Wojewódzki w Warszawie.

KONFERENCJA MEDALE NIEPODLEGŁOŚCI

W dniu 1 stycznia ma się ukazać dekret o nadaniu odznaczeń Krzyża i Medalu Niepodległości szeregowi osób za prace niepodległościowe i społeczne.

Partie polityczne wracają do Sejmu

Klub parlamentarny O. Z. N. liczy 200 członków

Po uchwaleniu regulaminu wewnętrznego klubu parlamentarnego O. Z. N. odbyły się wybory do władz.

Głosowano tajnie, kartkami. Przewodniczącym grupy obrano prezesa komisji budżetowej p. Świdzińskiego, b. wojewodę lubelskiego. Prezesem grupy sejmowej pos. Tamaszkiewicz, zaś na czele grupy senackiej stanął gen. Galica.

Do prezydium grupy sejmowej nie wszedł ani jeden przedstawiciel t. zw. „Narprawy“, natomiast do senackiej trzech. Wczoraj prezydium grupy par-

lamentarnej zostało przyjęte na audiencji przez Marszałka Śmigłego Rydzę.

W kołach parlamentarnych zwracają uwagę, że w ostatniej chwili odpadła z regulaminu zasada solidarnego występowania wobec władz parlamentarnych oraz w sprawach nowych obciążeń podatkowych.

Uważają, że jest to kompromisowe wyjście, albowiem marszałek Sejmu, był przeciwny powstaniu tak wielkiej i solidarnej grupy.

Sądząc po udziale na onegdajszym zebraniu, grupa parlamentarna O. Z. N. liczyć będzie

przeszło 200 członków, a więc 2/3 obu Izb. Nie jest jeszcze wykluczonym, że nastąpią dalsze zgłoszenia do tego klubu.

Niektórzy nie zgłaszają swojej przynależności do O. Z. N., gdyż są przeciwnikami grup politycznych na terenie Izb Ustawodawczych.

Organizuje się ponadto, jak już donosiliśmy, grupa parlamentarna Klubu Demokratycznego. Niektórzy oceniają liczebność tej grupy parlamentarnej na 60 osób.

W ten sposób zamiar i cel, który przyswierał autorom obo-

wiązującej ordynacji wyborczej, został zniweczony. Sądzone, że partie polityczne zostały ostatecznie z życia parlamentarnego wygnane. W tej chwili, jak widzimy, grupy polityczne wracają do życia.

Wobec olbrzymiej liczebności grupy O. Z. N. wszelka przynadkowość, czy też niespodzianki na terenie sejmowym zostały wykluczone. We wszystkich bowiem najistotniejszych sprawach grupa O. Z. N. będzie występowała solidarnie. Nie znaczy to jednak, że i w innych sprawach zbraknie solidarności.

„dziękuję za komplement“

FORVIL 5 FLEURS
wpływa tak upiększoję na moją cerę

IDEALNIE PRZYLEGA
JEDYNIE NIESZKODLIWY
BOGACTWO ODCIENI

FORVIL

RADIO

ŚRODA, 1 GRUDNIA 1937 R.

6.15 „Kiedy ranne“. 6.20 Gimnastyka. 6.40 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik poranny. 7.15 Muzyka (płyty). 8.00 Audycja dla szkół. 8.10—11.15 Przerwa. 11.15 Audycja dla szkół. 11.40 Pieśni (płyty). 11.57 Sygnał czasu. 12.03 Audycja południowa. 13.00—15.30 Przerwa. 15.30 Wiadomości gośpodarcze. 15.45 „Chwilka pytań“ — pogadanka dla dzieci starszych. 16.00 Skrzynka język. 16.15 Wojskowa wieść. 16.50 Pogadanka akt. 17.00 Na morzach Dalekiego Wschodu — odczyt. 17.15 Polska współczesna muzyka kameralna. 17.50 Co podlega zajęciu przez komornika — pog. 18.00 Wiadomości sport. 18.10 Muzyka jugosłowiańska. 18.30 Program na jutro. 18.35 Audycja dla wsi. 19.00 „Ostatni etap“ — epizod z książki. 19.20 Pieśni mazurskie. 19.35 „Karola Libelta“ — O odważnej miłości ojczyzny — odczyt. 19.50 Pogadanka akt. 20.00 Kompozytorzy w roli dyrygentów. 20.45 Dziennik wiecz. 20.55 Pogadanka akt. 21.00 Koncert chórowy. 21.45 „Pieśń o mowie polskiej“ — kwadrans poezji. 22.00 Koncert popularny. 22.50—23.00 Ostatnie wiadomości.

WARSZAWA II

13.00 Koncert rozrywkowy (płyty). 14.00 Pare informacyj. 14.05 Program na jutro. 14.10 Płyty. 15.00 Pogadanka gospodarcza. 15.15 Zespół salonyowy. 16.15 Przerwa. 18.00 Koncert estetyczny. 18.50 Muzyka lekka (płyty). 19.55 Życie kulturalne stolicy. 20.00—22.00 Przerwa. 22.00 Nacjonalizm — felieton. 22.15 Mowa o Wł. PR. 23.00 — 24.00 Muzyka lekka i taneczna (płyty).

DZIEŃ ZAPŁATY

WSTRZĄSAJĄCA POWIEŚĆ O BOHATERSTWIE,
MIŁOŚCI I POŚWIĘCENIU

Kiedy Kirszanowa wróciła do „przytomności” zasnęła, że więziarka uderzyła ją statywem od lampy po głowie, co dalej było nie wie. Po powrocie do „zdrowia” pojechała do miasta celem złożenia wizyty doktorowi Borowskiemu. Tu dowiedziała się, że doktor Borowski przeprowadził się do Warszawy.

Kirszanowa wsiadła do dorożki i kazała się zawieźć z powrotem do willi. Nie mogła się uspokoić po doznanym zawodzie. Jęczała z bólu.

Pierwszy raz w życiu została w tak głupi sposób okłamana. Pierwszy raz w życiu mężczyzna z niej zdrwił.

Narażała się jak nigdy dotąd, stawiała na kartę całe swe życie, karierę swoją, a ten opuścił ją i wyjechał.

Musi go odnaleźć! Musi za wszelką cenę zemścić się na nim. Wsadzi go do więzienia, do siedleckiego więzienia, gdzie jest dyrektorką.

Niestety! Połapała się od razu, że ta jej zemsta może się stać mieczem obosiecznym: mszcząc się na nim, będzie zmuszona sama się przyznać do tego co popełniła, będzie musiała sama gnąć w więzieniu. — Zawzięcie nad przepaścią.

Doktor Borowski na pewno nie zatai tego, że sama dyrektorka Kirszanowa umożliwiła Orlińskiej ucieczkę z więzienia.

Nie zrezygnuje jednak z zemsty!

Znajdzie inny sposób, by się na doktorze za tę komedię — jaką grał — zemścić. Zrobi to tak, by jej władze się o tym nie dowiedziały.

Andrzej Szulc nie mógł sobie wytłumaczyć zmiany, jaka zaszła w pani serca jego. Głowił się nad nową zagadką, która nagle powstała.

Kirszanowa bowiem zamknęła się w swoim buduarze i nikogo do siebie nie wpuszczała.

— Kotezku mój najdroższy, co się stało? Czy jesteś chora? — mówił do najukochańszej przez dziurkę od klucza we drzwiach.

— Odejdź! Zostaw mnie w spokoju... — odpowiedziała złym głosem, gryząc palec do krwi.

Po kilku dniach poprosiła naczelnika więzienia o urlop. Tłumaczyła się tym, że po ostatnim wydarzeniu, kiedy dostała żelazem w głowę, cierpi stale na ból głowy i chciałaby pojechać do Warszawy, poradzić się jakiegoś lekarza — specjalisty chorób nerwowych.

Po przybyciu do Warszawy poszła od razu do biura adresowego. Pytała się tam o adres doktora Borowskiego, który miał niedawno przyjechać do Warszawy.

— Tam nikt nie mógł jej podać miejsca zamieszkania doktora. Urzędniczka oświadczyła, że taki lekarz w Warszawie nie mieszka.

— Nie mieszka?! — dziwiła się Kirszanowa.

— Nie! — powtórzyła urzędniczka.

— Przyjechał niedawno do Warszawy — wyjaśniała Kirszanowa błagalnym głosem. Zdawało się, że kobieta ta czeka na zaprzeczenie, na sprostowanie poprzedniego oświadczenia urzędniczki.

Zrezygnowana, udała się do związku lekarzy. Tu otrzymała tę samą odpowiedź:

Lekarza o takim imieniu i nazwisku w Warszawie nie ma.

Zrozpaczona, wymęczona wróciła Kirszanowa do Siedlec. Kiedy przestąpiła próg swej willi, zastała tam komisarza policji i kilku agentów w cywilnych ubraniach.

Komisarz policji oświadczył jej, że jest aresztowana.

— Z jakiego powodu? — spytała błędąc całą. Usta jej lekko drżały.

— Dowie się pani u sędziego śledczego... — odpowiedział komisarz.

Andrzej Szulc, który miał właśnie nazajutrz podpisać nową umowę o kupnie trzydziestu morgów ziemi protestował, uderzał pięścią w stół i groził obecnym agentom.

— To jest na pewno nieporozumienie, moi panowie — krzychał — nie przemilczę tego, muszę o tym haniebnym postępku panów donieść panu gubernatorowi.

Nie pomogły żadne protesty, żadne groźby osobistego sekretarza gubernatora. Kirszanowa została aresztowana i odprowadzona do urzędu śledczego. Tego samego dnia została przesłuchana przez zastępcę szefa ochrony siedleckiej, pułkownika Kniazina.

Podczas pierwszego śledztwa dowiedziała się, że jest podejrzana o ułatwienie ucieczki więźniarce, Gustawie Orlińskiej.

— Boże najdroższy! Czy to są kpiny? Ja? Ja jestem podejrzana o ułatwienie ucieczki więźniarce?! — usiłowała udawać zaskoczoną, ale uważne pułkownika Kniazina nie uszedł paniczny strach i trupa bladej jej twarzy.

— W jakim celu udała się pani do Warszawy? — pytał się pułkownik Kniazin.

— Pojechałam do specjalisty chorób nerwowych... muszę się leczyć...

— Jestem dokładnie poinformowany, że pani nie była u żadnego lekarza... natomiast wiem dokładnie o tym, że była pani w biurze adresów, w związku lekarzy miasta Warszawy... Szukała pani doktora Borowskiego, który nagle i w tajemniczy sposób opuścił nasze miasto.

Kirszanowa milczała. Na te zarzuty nie miała żadnego usprawiedliwienia. Zrozumiała, że była przez cały czas obserwowana przez szpiclów — ludzi pułkownika Kniazina. Teraz wiedziała już, że od samego początku podejrzewano ją o wyreżyserowanie ucieczki Orlińskiej.

Czoło jej pokryło się grubymi kroplami potu. I zamiast się usprawiedliwić, zamiast usiłować odeprzeć

**Przy zakupach powołujcie
się na ogłoszenia
w naszym piśmie**

te wszystkie zarzuty — dostała takiego histerycznego ataku, że musiano do niej zawezwać lekarza.

Kirszanową wsadzono do więzienia, którego dyrektorką była jeszcze przed tygodniem...

Pułkownik Kniazin wysłał w tym samym czasie listy gończe za doktorem Borowskim i Tanią.

Sposób w jaki pułkownik Kniazin wpadł na trop winnych ucieczki Tani był nader prosty.

Pomógł mu w tym oficer żandarmów, który przeprowadzał rewizję w mieszkaniu doktora Borowskiego i zastał tam Tanię.

Miał paszport Tani w swoim ręku i wiedział, że kobieta ta — to Gustawa Orlińska. Podejrzał, że jest żoną znanego rewolucjonisty — Tadeusza Orlińskiego.

Uwierzył jednak zapewnieniom Tani, że jest żoną ślusarza warszawskiego i nie przywiązał do obecności tej kobiety w domu doktora większej wagi.

Kilka dni po aresztowaniu doktora, zachorował ciężko i musiał udać się do szpitala na dłuższe leczenie.

Po wyjściu ze szpitala przeczytał przypadkowo w jednej z gazet codziennych, że więziarka, niejaka Gustawa Orlińska, uciekła w beczelny sposób z więzienia siedleckiego, że obczwiała dyrektorkę, uderzyła ją żelazem w głowę i t.d. i t.d.

Przypominał sobie tę kobietę, którą spotkał u doktora Borowskiego podczas rewizji.

Czy to nie jest czasem ta sama — myślał.

Nie cmieszał o tym wydarzeniu, jak również i o swoich podejrzeniach powiadomić pułkownika Kniazina.

— Tak, to musi być ta sama — zgodził się z wywodami oficera wice-szef ochrony siedleckiej. — Ten doktor Borowski nie podobał mi się, a szczególnie po tym jego ostatnim pobycie w więzieniu.

— Teraz sprawa się wyjaśnia, panie pułkowniku — odczuwał się oficer... Teraz wiadomo, że to Orlińska przywiozła do mieszkania doktora tego...

— Tak, teraz wszystko jest dla mnie wytłumaczone...

Kniazin rozkazał aresztować doktora Borowskiego.

Policjanci wrócili po pewnym czasie z wiadomością, że doktor Borowski nie mieszka już w Siedlcach... zlikwidował mieszkanie i wyjechał. Jak zeznaje stróż i gospodarz, miał się przenieść do Warszawy.

Kniazin skomunikował się z warszawskim urzędem śledczym i poprosił o zatrzymanie lekarza o nazwisku Borowski.

Po kilku dniach przyszła z Warszawy odpowiedź, że żadnego lekarza o podobnym nazwisku w Warszawie nie ma.

— Murzyn swoje zrobił, murzyn poszedł! — kiwał pułkownik Kniazin głową. — Wyprowadził nas w pole...

Spiciele, którzy byli wyznaczeni do obserwowania domu doktora, donieśli do ochrony, że dyrektorka więzienia kobiecego, pani Kirszanowa była u stróża, jak również u gospodarza domu, gdzie doktor mieszkał i pytała się o nowy adres doktora.

Wynikiem tych doniesień był rozkaz wydany przez szefa ochrony:

„Obserwować bacznie dyrektorkę Kirszanową”.

Kilku szpiclów jechało za nią do Warszawy. Tam stwierdzili, że pani Kirszanowa pytała się w biurze adresowym i w związku lekarzy o adres doktora Borowskiego.

Dalszy ciąg jutro.

PIOTR CHABERA

Wspomnienia szwoleżera

(Okres walk o Niepodległość 1919 - 1921 r.)

Boje o Warszawę

Poszła jedna kolejka za nią druga i następna. Rozmowa potoczyła się żywo z temperamentem i humorem. Rozwijały się języki, zapanowała atmosfera pełna swobody, humoru i przyjaźni.

Nasz gospodarz, poklepuje mię poufale po ramieniu, nazywając zięciem, a córka zaróżowiona przysłuchiwała się żałowemu mego boku, pozwalając pięścią swą małą drzącą dłoń. Co chwila spogląda rozmarzonymi oczyma na mnie i kiedy na sobie spostrzeże mój wzrok, wte dy prędko chyli głowę, przysłaniając swe chabrowe oczęta firanką długich ciemnych rzęs.

Czas biegnie szybko i przyjemnie. Zapada zmrok. Czas iść do kolei, a po tym na apel. Dzięki kurnej serdecznie gospodarzowi, dziękujemy ślicznie gospo-

warzystwo. Kolega wyszedł pierwszy ja za nim.

★

Na mojej kwaterze rojno i gwarno. Koledzy zwabieni urodą mojej gospośi odwiedzają mnie stale pod byle jakim pretekstem, aby poflirtować z paną Sabinką.

Ona jest uprzejma i na komplemety kolegów odpowiada z uśmiechem. Koledzy zazdroszczą mi kwatery, a jeszcze więcej sympatycznej gospośi, mówiąc:

— Ach, żeby ja tu mieszkał! Ta dziewczyna warta grzechu! Masz szczęście. Widzę, że ona patrzy w ciebie, jak w obraz!

— A cóż to na wsi nie ma wiecej dziewcząt? — pytam.

— Są, ale to już nie to, bracie! — mówi kolega z przekonaniem.

Schlebia mi to doniekać i

czuje, że gdyby mi który chciał dziewczynę zbałamucić, byłbym o nią zazdrosny.

Pewnego dnia otrzymuję rozkaz wyjazdu na rekwizycję owsa. Mamy w kilku jeździć po okolicznych folwarkach i sekwestrować owies.

Pożegnałem się czule z bogdaną. Długo ze łzami w oczach stała przed chatą, wymawiając ostatnie, — dowidzenia! — długo patrzyła na drogę za nami odjeżdżającymi i kiedy po raz ostatni obejrzałem się z oddali, widziałem jeszcze jej białą sukienkę znaczącą się jasnym punktem na drodze.

Pod komendą kaprała Zambruskiego jedziemy w kilku do jednego z folwarków, gdzie ma my zakwaterować dziś na noc.

Przed wieczorem zatrzymujemy się tam. Właściciela majątku ku nie ma, ponieważ uciekł z rodziną przed inwazją bolszewicką do Wielkopolski. Gospodarstwem się zajmuje i opiekuje majątkiem administrator.

Wnętrze małego pałacyku dziedzica jest przez bolszewików połamane, obicia i dywany bodarte, lustra, okna i obrazy potłuczone. Słowem nieład okro-

pny. Strzępy podartych książek i papierów zaścilaają posadzkę w pokojach, a góźieniedzie widać odchody ludzkie.

Nie zastali krasnoarmiejcy burżuów, nie mieli na kim wyrzucić swej zemsty, wyładowali chociaż swą nienawiść na burżujskim mieszkaniu.

W jednym z salonów stoi rozklekotany fortepian, a na jego lśniącej powierzchni i odkrytej klawiaturze widać ślady zabłoconych bolszewickich buciorów.

Oprzątamv jeden z pokoi i zajmujemy dla siebie na kwatere. Sam administrator mieszka na razie w domu dla fernali. Przeniósł się specjalnie tam przed bolszewikami, urządzając się skromnie, aby go przywdkiem nie wzięli za dziezica. Bo w tym wypadku jego los, a może i los rodziny mógłby być tragiczny.

Przeżyłem na tej kwaterze iedną z najpiękniejszych sielanki szwoleżerskich, ale przewzedł rozkaz i trzeba było kochaną dziewczynę opuścić.

Przedemną znów stanęła przy szłość tajemnicza, a niepewna. Rozpoczyna się nowy łańcuch wydarzeń. Jeszcze wiele

bitew, dni ciężkich i krwawych będzie moim udziałem.

Jeszcze wiele krwi się poleje, jeszcze wiele mógł szwoleżerskich wyrośnię na polach bitem, zanim do nas, zebranych na równinie nadłuczarskiej pod Zwiąhlem, nasz pułkownik Orlicz tych słów nie wyrzeczy:

— Dziękuję wam, starzy druhowie, żeście świętych tradycji swych przodków i spod Sommo - Sierry, wiernie dochowali!

KONIEC.

Bóle
REUMATYCZNE
ARTRETYCZNE
NEURALGICZNE

USUWA
SZYBKO PRZEZ ZWYKŁE
WGIERANIE
BALSAM BENGALSKI
KARPINSKIEGO

Wiadomości Filmowe

Witold Conti wola: „Oskarżam” Nie mamy zrozumienia dla pieśni

Witold Conti w nowej roli.

Opera warszawska. Ale, jak pan wie, straszyli Operę nieczynną. Na razie wszystko uciхло. Jak długo ten stan potrwa — nie wiadomo.

— Rzeczywiście szkoda — podchwytuję — tym bardziej, że ostatnia pana rola w operetce „Wiktoria i jej huzar wypadła znakomicie”. — Wróćmy jednak do nowego pana filmu. Czy pan śpiewa w nim jaką piosenkę?

— Nawet dwie — mówi nieomal z dumą. — Właśnie chciałem poruszyć sprawę, która leży mi na sercu. Boli mnie po prostu, że u nas, na spekularyzowanie może liczyć tylko piosenka lekka, łatwa i w gruncie rzeczy mało wartościowa, w sensie muzycznym. Poważniejsza piosenka, czy pieśń — przepada. Czyż byśmy byli narodem tak mało muzycznym? Muzyka i zamieszanie do pieśń, to przecież jeden z poważniejszych przejawów kultury narodu. Bo muzyka — to najpiękniejsza ze sztuk pięknych. To smutne, że do nas idą tylko piosenki podwózkowe, propagowane przez piosenkarzy niższej klasy...

— Oskarżam! — zawołał z mocą — Oskarżam tych, co powołani są do propagowania kompozycji muzycznych i pieśni wyższej kategorii. Pod tym względem nie możemy pozostać w tyle za narodami europejskimi, gdzie kult dla pięknej pieśni jest mocno rozwinięty.

Przyznałem mu całkowitą rację tym chętniej, że z rozmowy wyniosłem „budujące” przekonanie, że Witold Conti, to bardzo ambitywny śpiewak, który patrzy trochę dalej... wlaśnie nosa, że na sercu leży mu sprawa poważna i troska o muzyczną kulturę społeczeństwa.

— Mam nadzieję — kończyłem rozmowę — że niebawem usłyszymy pana z poważnej sceny, z której pan będzie propagował swoim głosem piękno pieśni polskiej.

— ... i z ekranu — dodał z uśmiechem. A po chwili, śmiejąc mi serdecznie doś, powiedział:

— Proszę pana, wracając czasy wielkich głosów, poważnej muzyki i poważnej interpretacji...

Mala Jeanette Gaynor w roli prawdziwej żony Mężem jej będzie gwiazdor — Tyrone

Nie jedna gwiazda i nie jeden gwiazdor w Hollywood często narzeka na swój los, gdy w sercu budzi się miłość...

Wiedzie przecież, że pod tym względem dyktatorzy ze stolicy filmu są niemiłosierni i bezwzględni. Wychożą bowiem z założenia, że z chwilą

gdy gwiazda wyjdzie za mąż, a gwiazdor się ożeni — tracą popularność. I dlatego, do kontraktów wstawia się warunki, że sprawy matrymonialne są zabronione.

W takim położeniu nie do pozazdrożczenia znalazł się młody, nowy, a już bardzo popularny gwiazdor Tyrone Power (pamiętamy go z filmów: „Trafalgar” i „Zaczęło się niewinnie”), gdy zakochał się w Jeanette Gaynor. Wprawdzie od pewnego czasu opinia publiczna łączyła go poważnie z Sonia Henie. Ale to były tylko plotki. W Hollywood nie jest o to trudno. Wystarczy, by ktoś z kimś pokazał się dwa — trzy razy publicznie i już z nich tworzy się para.

Ale prawdziwie mieli się ku sobie Tyrone i Jeanette. Miłość przełamła wszystkie żelazne i nierugi kłauzule kontraktów i — jak donoszą pisma amerykańskie — para ta niedługo stanie na ślubnym kobiercu.

Wstret do szminki ale umiowanie słońca i powietrza — oto tajemnica piękności Kay Francis

Kay Francis urodziła się w Oklahama w pięćdziesiątym, w styczniu roku. To tajemnica aktorki.

Gdy Kay skończyła cztery lata, matka zabrała do New Yorku. Matka Kay była słynną aktorką Katharine O'Hara. Marzeniem najmłodszej córki przyszłej gwiazdy ekranu było zostać aktorką. Marzenia te jednak nie ziszczyło się, gdy Kay posłano do szkoły. W szkole wykazywała niezwykle zdolności... sportowe świetnie grała w tenisa i była mistrzynią w biegach na krótkie dystanse. Przepadała również za teatrem. Napisała sztukę, w której odtworzyła główną rolę... męską. Poza tym jej jedyną ambicją było dobrze i wesoło spędzać czas.

Kay Francis, gwiazda o aksamitnych oczach.

Po ukończeniu kolegum

Kay wstąpiła do szkoły handlowej i ukończyła kurs pisanie na maszynie i stenografii. Następnie wyjechała na osiem miesięcy do Europy i zwiedziła Holandię, Francję i Anglię. Była sekretarką wielu wysoko postawionych pań, m. in. pani K. W. Vanderbilt.

Wreszcie Kay postanowiła spróbować szczęścia na scenie. Dzięki przypadkowi, udało jej się otrzymać rolę w sztuce „Player Queen”, będącej zmodernizowaną wersją „Hamleta”. Rolą tą zdobyła publiczność New Yorku.

Potem przyszedł film. Pierwszą rolęagrała w filmie „Gentlemen of the Press”.

Kay lubi zarówno scenę jak i ekran, ale nieco bardziej ekran, interesuje się bardzo literaturą, lubi podróżować. Woli podróżować samolotem niż pociągiem. Ubra się bardzo elegancko.

Nie lubi wywiadów. Utrzymuje się przed reporterami. Ale jest miła i czarująca, gdy uda się ją „złapać”. Nienawidzi pozowania do portretów i fotografii. Uważana jest za najpiękniejszą aktorkę. Nie posiada żadnych oszczędności. Nie interesuje się polityką. Bardzo lubi sporty wodne zwłaszcza żeglarsstwo. Jest właścicielką młodego szkuncra. Drugim jej ulubionym

sportem jest tenis. Nie robi nic dla zachowania smukłej linii. Twierdzi, że może jeść wszystko, nie przybierając na wadze.

Tajemnica jej piękności? Słońce, świeże powietrze i wstret do szminki. Chodzi często na mecze tenisowe i futbolowe, na szóstodniowe wyścigi kolarskie, na mecze bokserskie i zapasnicze. Lubi powieści detektywne. Jej maskotkami są: dwa pieski, dwa kotki, papuga, królik, kanarek, złota rybka i żaba. Prowadzi sama swoje dwa samochody Forda i Cadillaca. Obecnie występuje w filmach wytwórni Warner Bros., z którą podpisała długoletni kontrakt.

Filmowcy zaśmiewają się z takich dowcipów

— Kto zrobił „Trójkę hultajską”?
— „Niedorajda”

JESZCZE O

„TRÓJCE HULTAJSKIEJ”

— Jak reżyser Szaro wyreżyserował „Trójkę”.

— Na... dwójkę.

NA TEMAT „NIEDORAJDY”

Tak reżyser Krawicz krąży Jak mu producent daje...

Dłuszczyński i Węgrzyn w pięknej scenie przysięgi na rynku Krakowskim z nowego, monumentalnego filmu polskiego „Kościuszko pod Racławicami”, reż. Józefa Lejtesa. Fot. „Libkow - film”.

Najnowsze premiery NA EKRANACH STOLICY

„Yoshiwara”

Film ten był ongi zrealizowany w wersji niemieckiej. Temat jest rzeczywiście bardzo interesujący, gdyż poza egzotycznym tłem, opiewa historię w miarę rzewną, w miarę sensacyjno-szpiegowską. W głównym założeniu przypomina omawiany niedawno ten obraz „Port Artura”.

Tu również chodzi o Japonkę, która się zakochała w rosyjskim oficerze, a ten miał do spełnienia tajemną misję szpiegowską. Japonkę władze podejrzewają, że Japonka zdradziła swojemu mężowi tajemnice wojskowe, skazując ją na śmierć, a biedny oficer rosyjski umiera z rozpacz i odniesionych ran.

Tak w ogólnych zarysach przedstawia się smutna historia bohaterki „Yoshiwary” — japońskiej dziewczyny gołsz. Trzeba bowiem wiedzieć, że zena ofiera rosyjskiego została jeszcze ośmierni ojca — smutniejsza, by w ten sposób zarobić na utrzymanie rodziny.

Obraz jest wyreżyserowany pomysłem i inteligentnie; motyw dramatyczny podany z dużą siłą, ale cóż z tego, gdy to co najważniejsze w tym filmie: tło japońskie — przypomina lepsze czy gorsze oleodruki. Wyczuwa się, że wszystkie zdjęcia są robione w atelier, że cały ten egzotyzm jest z dyktu, sztuczny i nieprawdziwy.

Wrażenie także potęguje na domiar fakt, że przeważna część aktorów, grających role Japończyków — to ukształtowani Europejczycy.

Mimo tych zastrzeżeń, film pociąga i interesuje dramatami, a przede wszystkim ów świetny tragika japońskiego Hayawaw. Pamiętamy go z pięknego filmu „Bitwa pod Chuszim”. Tu, może nie ma tak pięknego pola do popisu, niemniej jednak daje on kilka momentów chwytliwych i wzruszających gry aktorskiej (m. a.).

Dziś ostatni kupon

Zaintekawienie wyborami osiągnęło swój szczyt
Wkrótce będziemy na mecie...

Dziś zamieszczamy ostatni kupon. Znaczący to, że wielbiciele i zwolennicy swoich umiłowanych gwiazd będą mieli już tylko jedną i ostatnią okazję, by poprzeć swoją parę kandydatów.

Stan na dzień dzisiejszy świadczy, że końcowy bój rozegra się między Smosarską a Barszczewską, choć Smosarska poważnie zdystansowała Barszczewską. Ale nikt nie wie, co przy niesie finałowy tydzień. MOGA BYĆ NIESPODZIANKI!

Jeśli chodzi o kandydatów, to Zacharewicz mocno trzyma się na pierwszym miejscu, choć Cybulski „dopie mu po piętach”. Brodniewicz, jak od padł przed kilku tygodniami na TRZECIE miejsce, tak pozostaje na nim do dnia dzisiejszego.

Dziś podajemy w tabeli tylko te nazwiska, które w ubiegłym tygodniu otrzymały głosy.

A teraz: NAGRODY! Jak zapowiadaliśmy kilkakrotnie, Rodzica przeznaczyla 200 nagród dla uczestników głosowania. Jakże to będą nagrody — chowaliśmy dotychczas w tajemnicy, którą już dziś możemy odkryć, jako miłą niespodziankę.

NAGRODY

2 APARATY FOTOGRAFICZNE,
24 ilakonów wody kolońskiej,

20 prenumerat kwartalnych tygodnika „Życie kobiece”,
4 komplety pończoch (po 2 pary),

150 fotofosów z własnoręcznymi podpisanymi wybranej pary królewskiej oraz imiennymi autografami.

Zatem głosując na parę umiłowanych gwiazd, można przy tym otrzymać ceną i miłą nagrodę!

A więc, do dzieła! Okazja taka przedko się nie powtórzy.

Stan na dzień dzisiejszy:

KANDYDATKI:

Jadwiga Smosarska	3309
Elżbieta Barszczewska	2969
Jadwiga Andrzejewska	1363
Nora Ney	962
Maria Bogda	582
Maria Malicka	24

KANDYDACY:

Witold Zacharewicz	2304
Mieczysław Cybulski	2259
Franciszek Brodniewicz	1934
Adolf Dymarski	948
Igo Sym	203
Włodzisław Łoziński	108
Bogusław Samborski	101
Jan Klepura	84
Witold Conti	33

KUPON

NA WYBÓR KRÓLOWEJ I KRÓLA EKRANU POLSKIEGO
na rok 1937

Królowa .....

Król .....

Imię i nazwisko .....

Adres głosującego .....

Od 17 lat przebywa w więzieniu a obecnie zabiega o przedterminowe zwolnienie — Echa głośnej sprawy herszta bandy, kobiety, skazanej na śmierć

Do władz wymiaru sprawiedliwości wpłynęła prośba obrońców więźniarki, będącej pierwszą kobietą skazaną na karę śmierci przez sądy polskie.

W roku 1920 w czasie walk polsko - bolszewickich, grasowała na terenie województw

centralnych groźna szajka bandycka na czele której stała kobieta.

Po dłuższych poszukiwaniach szajka ta została rozgromiona, a jej herszt, kobieta Hermina Ormyzowska pochodząca z rodziny niemieckich kolonistów

stała przed Sądem Doradczym. Ormyzowską skazano na karę śmierci, lecz Naczelnik Państwa, Józef Piłsudski skorzystał z prawa łaski, zamieniając karę śmierci na 20 lat więzienia.

Ormyzowska od 17 lat przebywa w więzieniu w Lublinie.

Obecnie obrońcy wszczęli starania o przedterminowe zwolnienie więźniarki, powołując się na poprawne jej zachowanie się w czasie odbywania kary.

Gajowy zabił napastnika

podczas ucieczki przed rozwścieczonym tłumem

Gajowy majątku Czernik w powiecie radzyńskim, Bolesław Barol, zauważył od pewnego czasu, że na terenie jego rewiru dokonywane są systematycznie kradzieże drzewa.

Celem przeprowadzenia dochodzeń, gajowy udał się do wsi Kąty Borucze, gdzie mieszka kilku notorycznych złodziei leśnych.

Na widok gajowego, mieszkańcy wioski podburzeni przez złodziei, wyegli tłumnie z domostw i rzucili się nań z drągami, orczykami, bijąc dotkliwie.

Gajowy zdołał wyrwać się z rąk rozwścieczonego tłumu i rzucił się do ucieczki. Rozjątrzone chłopstwo popędziło za nim.

Widząc, że nie zdoła uciec po goniącym tłumie, gajowy dał ostrzegawczy strzał z dubeltówki, a gdy to nie poskutkowało, strzelił do nacierających, kładąc trupem jednego z nich, Kazimierza Bado.

Tłum pierchnął, pozostawiając zabitego na drodze. Gajowy sam udał się na posterunek policji i złożył zameldowanie.

Zaznaczyć należy, że jest to już czwarty napad złodziei leśnych na gajowego.

Kłusownicy i złodzieje, któ-

rych sumienny gajowy łepi bez litości, stale odgrażają mu się że sprzątną nietolerancyjnego pracownika.

Zabił żonę, gdy spała

po czym pociął zwłoki na drobne kawałki i spalił

W tych dniach policja praska wykryła straszną zbrodnię, która bezspornie jest jednym z najohydniejszych przestępstw w ostatnich latach.

8 sierpnia b. r. inżynierowa Anna Horak po gwałtownej sprzeczce z mężem opuściła mieszkanie i od tej chwili wszelki ślad po niej zaginął. Następnego dnia Horak zameldował o tym policję, która wszczęła dochodzenie. Po dwóch dniach pewien rybak znalazł nad brzegiem Mołdawy, w pobliżu Pra-

gi, kapelusz damski i torebkę. W torebce znajdowało się kilka dokumentów i list pożegnalny, z których wynikało, że znalezione przedmioty stanowiły własność Anny Horak.

Już wówczas zrodziło się podejrzenie, że Anna Horak nie zatonęła, ale została zabita i to przez inżyniera Horaka. Podczas przeprowadzonej rewizji w mieszkaniu inżyniera nie znaleziono jednakże nic podejrzanego. Mimo to władze bezpieczeństwa w dalszym ciągu pro-

wadziły dochodzenie w tym kierunku i ostatnio po raz drugi przeprowadziły dokładną rewizję w mieszkaniu Horaka, podczas której natknięto się na ślady krwi.

Horaka aresztowano. Po wielogodzinnym przesłuchaniu inżynier przyznał się, do dokonania zbrodni. Zznał, że żył w niezgodzie z żoną i postanowił ją zabić. Zamiar ten też wprowadził w czyn: zabił żonę podczas snu, następnie pociął zwłoki na drobne kawałki i spalił je.

8 sierpnia żona przyszła do domu o godzinie 9 wieczorem. Inżynier leżał już w łóżku, pod poduszką miał ukryty młotek. Po kilku chwilach również i Anna Horak udała się na spoczynek i zaraz zasnęła. Na to tylko czekał inżynier. Wy-

Samobójstwo studenta w Poznaniu

28-letni student Państw. Szkoły Budowy Maszyn w Poznaniu Roman Jaensch z Warszawy, mieszkający obecnie w Poznaniu, popełnił samobójstwo, strzelając w głowę. Jaensch zmarł wkrótce po przeżyciu go do szpitala.

Tup... ożył!

Teofila Gerak, prostytutka, nigdzie niemeldowana, pragnąc uciec przed obławą policyjną, położyła się w bramie domu Nr. 35 przy ulicy Piwnej w Warszawie i udawała trupa.

Gdy jeden z policjantów nachylił się nad nią, by zbadać rzekomego trupa, kobieta poderwała się nagle z przeraźliwym wrzaskiem, ugryzła policjanta w ucho, po czym rzuciła się do ucieczki.

„Trupa” dopędzono i osadzono w areszcie.

Zdemaskowanie fałszerza recept

Energiczne śledztwo trwa

Władze śledcze i prokuratorskie prowadzą energiczne dochodzenie w sprawie ujawnienia fałszywych recept Ubezpieczalni Społecznej w Warszawie, na podstawie których fałszerze otrzymywali narkotyki, przeważnie „Pantopon” (wyciąg z opium).

Do apteki VI-iej Ubezpieczalni Społecznej (Jagiellońska 34) zgłosił się interesant, okazując receptę, podpisaną przez jednego z lekarzy.

Pracownik apteki, obejrzawszy receptę, zauważył pewną niedokładność w pisaniu nazwy lekarstwa. Ze spostrzeżeniem swym pracownik podzielił się z kierownikiem apteki, który potwierdził, że recepta jest sfałszowana.

Niezwłocznie, z zachowaniem wszelkich ostrożności, aby nie spłoszyć fałszerza, zawiadomiono policję. Delegowany z komisariatu policjant aresztował fałszerza. W komisariacie sporządzono protokół, do którego załączono, jako dowód rzeczowy fałszywą receptę. Następnie aresztowanego przeprowadzono do urzędu śledczego, gdzie br-

gada fałszerza zajęła się dalszym dochodzeniem.

Okazało się, iż oprócz podrabionych stempelków lekarzy, fałszerz, który niewątpliwie musiał mieć jeszcze do pomocy współników, miał także podrabione blankiety Ubezpieczalni, zamówione zapewne w jakiejś podrzędnej drukarni.

Na skutek ujawnionego oszustwa, zarząd Ubezpieczalni polecił kierownikom wszystkich 13-tu aptek skontrolować wszystkie recepty od początku r. bież.

W wyniku kontroli ujawniono niemal w każdej aptece, po kilka, lub kilkanaście takich fałszywych recept, przeważnie na „Pantopon” lub inne narkotyki.

Zaznaczyć należy, iż oszusta byli na tyle przebiegli, że wypisywali recepty wyłącznie lekarzy z miejscowości podstołecznych i nie posiadających telefonu, aby tym sposobem trudniej było skomunikować się z nimi. Nazwiska fałszerza, ze wzglę-

du na toczące się jeszcze śledztwo nie możemy ujawnić.

Para wyrafinowanych oszustów

po burzliwej „działalności” wpadła w ręce władz

W barze luksusowego hotelu jednej z miejscowości kuracyjnych Węgier siedziała piękna młoda kobieta w towarzystwie kilku wytwornych panów. Lekko upite towarzystwo doskonale się bawiło.

Nagle sąsiedni stolik zajął pewien starszy pan z pięknym terierem. Uwaga młodej kobiety od razu skierowała się na pięknego psa. W pewnej chwili kobieta wyraziła życzenie, że chciałaby posiadać tak pięknego psa. Jej towarzysze natychmiast zwrócili się do starszego pana, prosząc go, aby odstąpił im psa. Starszy pan oświadczył, że jest samotny i że jego jedynym przyjacielem jest pies. Ale jeśli tak piękna pani zwróciła uwagę na teriera, nie śmie jej odmówić i zaadał za psa niezwykle wygórowanej ceny. Towarzysz młodej kobiety sięgnęli do portfelów i wypłacili mu żadaną sumę.

Następnego dnia piękna kobieta znalazła się w barze innego hotelu w towarzystwie innych mężczyzn. Znowu pojawił się tam starszy pan z psem, znowu kobieta wyraziła życzenie posiadania tak pięknego psa i znowu powtórzyła się scena z poprzedniego wieczora. Scena ta powtarzała się co wieczór w innym barze, oczywiście w towarzystwie innych mężczyzn.

W końcu jednak powinęła

się noga pięknej aferzystce. Przypadek chciał, że w barze, znalazł się jeden z panów, który kiedyś spędził wieczór w jej towarzystwie. Ujrawszy starszego pana z psem i usłyszawszy życzenie młodej kobiety, powziął podejrzenie, że kobieta ta jest zwykłą aferzystką i zawiadomił o swych przypuszczeniach policję. Władze wszczęły

natychmiast dochodzenie i ustalili, że młoda kobieta wraz ze swym współnikiem, starszym panem z psem, od wielu lat, czerpie swe dochody z tego triku i że po każdym występie wspólnicy dzielili się uczciwie sumą uzyskaną ze sprzedaży psa.

Parę wyrafinowanych oszustów aresztowano.

Najteższy woźnica

był tak tegi, że musiał go podsadzić 6 młodych

Mianowanie nowego lorda majora Londynu pobudziło prasę angielską do przypomnienia swym czytelnikom ciekawszych danych historycznych związanych z tą uroczystością. A więc powóz, w którym lord major odbywa swój pierwszy objazd po Londynie, został zrobiony w roku 1757. Kosztował on kilkanaście tysięcy funtów, a jego obecna wartość wynosi milion funtów.

Kierowanie tym powozem uchodzi za wielką umiejętność i tylko wybrane jednostki mogą nim powozić. Najpopularniejszym jego woźnicą był mł. Wrih. Był on tak tegi, że 6 silnych mężczyzn musiało go podsadzić, aby mógł dostać się na kozioł.

Najbogatszym lordem majo-

rem był Sir Richard Whittington. Trzy razy był on lordem majorem. Gdy pewnego dnia odwiózł go król Henryk V, wrzucił on do kominka wszystkie weksle, które w złych czasach wystawił mu monarcha. Pochopność ta nie wyszła na dobre jego rodzinie. Z czasem ona tak zbiedniała, że już za jego następcy do jednego z przytułków dla bezdomnych zgłosiła się pewna kobieta, która okazała się córką bogatego Sir Richarda Whittingtona.

Najszlachetniejszym lordem majorem był Sir John Lawrence. Był on lordem majorem pod koniec 17 stulecia, gdy w Londynie szalała dżuma. Sir John przekształcił swój pałac w szpital i rozdał całe swe mienie biednym.

180 znachorów „pracuje”

na terenie jednego województwa

Władze policyjne przeprowadziły niezwykle ciekawe obliczenia dotyczące plag znachorstwa w miejscowościach wiejskich. Na podstawie skarg i raportów wpływających do posterunków P. P. obliczono, iż rekord pod względem praktyki znachorów bije woj. poleskie.

Okazało się, iż na terenie tego województwa działa około 180 znachorów.

Zwalczanie nielegalnego lecznictwa utrudnione jest z tego względu, iż w wielu wypadkach ludność wiejska wskutek zaboru i ciemnoty ukrywa przed władzami ujemne skutki „lecznictwa” znachorów.

KONRAD RYLSKI

MŚCICIEL

PRAWDZIWE DZIEJE SŁAWNego ZBOJNIKA
DOBROCZYŃCY BIEDNYCH I POKRZYWDZONYCH

Było to w czasach przedwojennych. Bogaty kupiec warszawski, Antoni Olgiński, nabył szyb naftowy na Kaukazie i przeniósł się tam ze swoją żoną i córką do miasta Grozny.

Tu spotkało Olgińskich wielkie nieszczęście.

Grasujący od paru lat w okolicy herszt bandy zbrojeckiej, Selim-Chan, porwał ich ukochaną jedynaczkę, Martę.

Selim-Chan, jeszcze jako młody chłopiec, przebił kindżalem oficera rosyjskiego, który rzucił się na piękną żonę Selima, by ją wziąć przemocą.

Za to zabójstwo Selim-Chan został skazany na dwadzieścia lat katorgi.

Udało mu się w ogromnie pomysłowy sposób uciec z Sybiru (ślak „nieboszczyk” został wywieziony w trumnie).

Po powrocie do rodzinnych stron Selim zorganizował bandę wiernych mu, nieustraszonych Czeczeńców, którzy postawili sobie za zadanie „rozdzielać pieniądze bogaczy”. Porywali ludzi bogatych, a otrzymywany od nich okup pieniężny rozdawali ubogim mieszkańcom gór. Od tego czasu zaczęto Selima tytułować Selim-Chanem.

Wysyłane w góry całe oddziały policji i wojska nie mogły schwycić Selim-Chana, gdyż mieszkańcy gór stali po jego stronie, ukrywali go u siebie i nie chcieli nigdy wydać jego arcyjówki, mimo tortur, które musieli znosić.

Wyłano w pogoni za Selim-Chanem 10 batalionów żołnierzy i 3 szwadrony Kozaków, ale wszystko nadaremnie.

Po otrzymanej wiadomości, że Selim-Chan przebywa w wsi Alda, otoczono nocą tę wieś podwójnym kordonem wojska. Ale i tym razem Selim-Chan zdołał się wymknąć.

W tym czasie Selim-Chan wstąpił się nowym napadem, który odważył i bezcelnością przewyższył wszystkie jego dotychczasowe wyczyny.

Pędzący pociąg pośpieszny Moskwa — Baku zatrzymał się nagle w środku drogi. Banda stu pięćdziesięciu ludzi z Selim-Chanem na czele wpadła z rewolwerami w ręku do wnętrza wagonów. Napastnicy zabierali od przerażonych pasażerów pieniądze i biżuterię.

Zbliżyli się między innymi do młodego, tegiego pasażera. „Dawaj portfel!” — zawołali.

Napastnicy zabierali od przerażonych pasażerów pieniądze, biżuterię, nie robiąc jednak poza tym nic złego nikomu.

Po tym Selim-Chan na czele swojej bandy odmaszerował spokojnie w kierunku pobliskiego lasu.

Tymczasem naczelnik pobliskiej stacji zdumiony był tym, że pociąg pośpieszny wciąż nie przyjeżdża, chociaż już dawno minął oznaczony czas przyjazdu.

Przekonany, że zaszła jakaś katastrofa, wyruszył w lokomotywę w kierunku skąd miał nadjechać pośpieszny pociąg.

Gdy naczelnik stacji przybył na miejsce, gdzie stał nieruchomo pociąg pośpieszny, dowiedział się o dokonanych napadach bandy Selim-Chana.

Pościg za Selim-Chanem i tym razem nie przyniósł żadnych rezultatów.

W tym czasie Marta, żona Selim-Chana, urodziła dziecko. Selim-Chan stał w izbie salki ogromnie wzruszony otrzymaną radosną nowiną, gdy wtem zauważył, że przez okno salki wsuwa się jakaś głowa ludzka o przenikliwym spojrzeniu.

Był to stary Czeczeniec, który poprosił o jałmużnę.

Po tym Czeczeniec, obejrzawszy najpierw dokładnie salkę, napisał w której znajdował się Selim-Chan, opuścił szybko krokami wieś i udał się do Wiednia. Tam kazał się zamełdować księciu Karałowowi, dowódcy wiedeńskiego okręgu wojskowego.

Okazało się, że był to jeden z tajnych agentów, wysłanych na poszukiwanie Selim-Chana. Doniósł on księciu Karałowowi, że Selim-Chan ukrywa się we wsi Naul.

Księżę Karałow obstarwił więc wojskiem całą okolicę wsi Naul, a do wsi posłał oddział konnej policji, aby wykurzyć Selim-Chana z kryjówek. Dowiedziawszy się o zbliżającej się policji Selim-Chan uciekł konno ze wsi. Jechał wąską ścieżką górską, gdy wtem ujrzał skierowane w siebie lufy 20 karabinów.

Po chwili padła cała karabinowa. Byli to żołnierze Karałowa, ułręcy za kamieniami. Selim-Chan szybko zawrócił, ale znów napotkał na inną grupę żołnierzy. Koń Selim-Chana padł od kuli. Rozumiejąc, że jest otoczony ze wszystkich stron, Selim-Chan ze zwinnością kota wspinał się na prawie zupełnie gładką ścianę skalną i znikł po chwili żołnierzom z oczu.

Kilka oddziałów żołnierzy z Karałowem na czele dostało się olbrzymimi ścieżkami na wysoką ścianę skalną. Było tam niewiele płaskowzgórze. Przeszukano każdą rozpłądlinę, ale nikogo nie znaleziono. Nagle Karałow usłyszał strzelanie.

To strzelali żołnierze, znajdujący się po drugiej stronie przepaści. Selim-Chan wyszedł bowiem ze swojej kryjówki i zaczął się zeszliżgiwać ze ściany skalnej. Po chwili znikł z widoku otworze, prowadzącym do groty. Karałow obstarwił więc miejsce, w którym znajdowała się grotka. Ponieważ grotka była tylko do jedno wyjście, Selim-Chan był jakby w pułapce. Karałow chciał go wzać żywcem i dlatego strzelał z nim, żeby się poddał. Gdy Karałow zapewnił, że żołnierze nie będą wstydzić strzelali, Selim-Chan ukazał się u wejścia do groty.

Na odwołanie się jednak ani słowem. Rozglądał się niechętnie wokół, a po tym znów znikł w grotcie. Więcej się nie pokazał. Przez całą noc żołnierze Karałowa czuwalili przy wejściu do groty, oświetlonej bez przerwy płomieniem rozpalonego ogniska. Na jawie po południu jakiś chłopiec przyniósł Karałowowi kartkę, w której Selim-Chan donosił w kilku słowach, że jest na wolności.

Karałow i oficerowie przypuszczali, że jest to podstęp ze strony ludzi Selim-Chana. Chcieli oni pewnie w ten sposób odciągnąć wojsko od groty, — sądził Karałow, — żeby umożliwić Selim-Chanowi ucieczkę.

Żeby się przekonać, czy Selim-Chan jest jeszcze w grotce, Karałow kazał spuścić tam na sznurze chłopca, który przyniósł list od Selim-Chana.

Chłopiec znikł w grotce. Karałow i oficerowie obserwowali wejście do groty z zapałem oddechem.

Po półwie paru minut chłopiec wrócił, oświadczając, że grotka jest pusta. Podirzwał chłopca o znowu z Selim-Chanem, Karałow kazał spuścić na sznurze do groty jednego żołnierza. Ale i ten stwierdził, że Selim-Chana nie ma w grotce.

Wtedy kilku żołnierzy spuściło się na sznurach po ścianie skalnej, żeby dokładnie zbadać całą przestrzeń wokół groty. Jeden z nich zawołał nagle: „patrzcie no, co to takiego?”

Tuż przy grotce żołnierz zauważył świeżo wyżłobione wgłębienie, trochę dalej — jeszcze jedno wgłębienie, jeszcze dalej — trzecie. Razem żołnierze natrafili na pięć takich wyżłobień.

Żołnierze zbadali dokładnie te napotkane wgłębienia i doszli do wniosku, że Selim-Chan ich nie wyżłobił. Powstały one stąd, że wyrwano z tego miejsca małe krzaki wraz z korzeniami.

Teraz już sprawa była jasna. Nie było się czego głowić nad tym, w jaki sposób Selim-Chan potrafił się wydostać z groty, nie spostrzeżony przez oblegających go żołnierzy.

Z kąta swojej groty Selim-Chan mógł przez całą noc obserwować przeciwnika. Zauważył, że chwilami wiatr odganiał płomienie w przeciwnym kierunku. Grotka tonęła wtedy w ciemnościach na parę sekund.

Wykorzystał więc taką chwilę i wyskoczył szybko z groty. Aby go nie można było zauważyć, wyrwał parę krzaków, które rosły w ścianie skalnej w pobliżu groty i zasłonił się nimi.

W ten sposób zeszliżgiwał się powoli po ścianie, niewidoczny spoza krzaków. Gdy był już na dole, mógł się już z łatwością przedostać przez rozstawione stráže. Tam nie palono już ognisk, bo wiadomo było przecież, że Selim-Chan jest wewnątrz, w grotce.

— Posłuchajcie, panowie! Ja podejmuję się sam jeden schwycić Selim-Chana.

cie... Noc była wyjątkowo ciemna, tak, że Selim-Chan mógł się przesłizgnąć, niezauważony przez nikogo.

Wzięto na spytki posterunki straży, które czuwały nocą naprzeciwko groty. — Kilku żołnierzy oświadczyło, iż zauważyli właśnie, że parę rosnących na ścianie krzaków zaczęło się staczać powoli ze ściany w przepaść. Uważali to za rzecz zupełnie naturalną. Nocą hulał w górach straszny wiatr. Byli więc przekonani, że to wiatr wyrwał krzaki i stoczył je w przepaść. Byli tego tak pewni, że prawie nie zwrócili uwagi na ten fakt.

Wpatrywaliśmy się wciąż w wejście do groty — oświadczyli żołnierze. — Zapowiedziano nam, żebyśmy groty z oka nie spuszczaali... Komu mogło spaść na myśl, że za tymi krzakami ukrywa się człowiek?..

I rzeczywiście, nikt nie mógł mieć podobnego podejrzenia. Nikt nie mógł wpaść na pomysł, że Selim-Chan wyrwał z pobliża groty krzaki i użył ich jako doskonałej osłony podczas zeszliżgiwania się ze ściany.

Po dokładnym zbadaniu całego terenu, znaleziono na samym dole, w wąskiej dolinie, pięć krzaków, którymi Selim-Chan obwiązał swoje ciało.

Karałow nie mógł przeboleć poniesionej klęski. Nie mógł sobie darować, że wypuścił Selim-Chana...

— Miałem go już prawie u siebie w kieszeni! — mówił w rozmowach ze znajomymi. — Miał widać rację Selim-Chan. Moja kieszeń była dziurawa... — dodawał z gorzkim uśmiechem.

Historia „dziurawej kieszeni” księcia Karałowa stała się głośna na cały kraj. Nawet zagraniczna prasa rozpierwała się o dowcipnym i zgryźliwym

jednocześnie liście Selim-Chana do Karałowa. Przy każdej sposobności przyjaciele Karałowa żartowali: „Masz, księżę dziurawą kieszeń”...

Karałow tak się przejął całą tą historią, że podał prośbę do wyższej władzy wojskowej o przeniesienie go do innego okręgu. Nie chciał być więcej w tej okolicy, w której grasował Selim-Chan.

— Chcę zapomnieć o tej dziurawej kieszeni — bawił się gorzko własnym kosztem Karałow.

A Selim-Chan? O nim tymczasem nie było nic słychać. Minęło kilka miesięcy, a Selim-Chan nie dokonał żadnego napadu. Jednakże napady żołnierzy i policji nie ustawały ani na jeden dzień. Uważano za niezbyt pewnik, że lada dzień Selim-Chan da znać o sobie.

I nie omylono się. Selim-Chan wkrótce znów dał się we znaki i to mocno...

Drogą pomiędzy Groznym i Wiedniem jechał bogaty kupiec. Wozził ze sobą sumę — dziesięć tysięcy rubli. Selim-Chan i kilku jego ludzi zatrzymali karetę, kazali kupcowi wysiąść, a woźnicy — usiąść na ziemi i nie pisać ani słowa.

Selim-Chan zwrócił się do kupca.

— Dawaj wszystkie pieniądze, które masz przy sobie.

Słyszając, że ma do czynienia ze strasznym Selim-Chanem, kupiec oddał wszystkie pieniądze, nie sprzeciwiając się ani słowem.

— Ile tu masz?

— Dziesięć tysięcy rubli — odparł kupiec, szcękając zębami.

— Czego tak drżysz? Nie zamorduję cię, — odezwał się Selim-Chan, widząc przerażenie kupca.

Kupiec nie odpowiedział. Selim-Chan liczył tymczasem pieniądze.

— Masz z powrotem tysiąc rubli — powiedział.

Kupiec był tak zdumiony, że bąknął niechętnie: — Dziękuję...

— Po naszym odejściu nie ruszaj się z miejsca przez pół godziny, — nakazał Selim-Chan kupcowi i woźnicy.

Po chwili znikł w górach razem ze swoimi ludźmi.

Gdy w kwadrans później przechodził tamtędy patrol dziesięciu żołnierzy, kupiec i woźnica stali jeszcze wciąż nieruchomo przy karecie. Obawiali się poruszyć z miejsca...

W kilka dni po tym napadzie, rozniosła się po okolicy wiadomość, że Selim-Chan porwał w biały dzień bogatego właściciela folwarku Miesiacewa i żąda od jego żony pięćdziesięciu tysięcy rubli okupu.

Policja była przeciwna temu, żeby żona Miesiacewa dawała żądane pieniądze. Ale żona porwanego nie chciała o tym słyszeć. Wiedziała dobrze, że z Selim-Chanem nie ma żartów. Jeżeli mu się nie złoży żądanego okupu, zastrzeli jej męża. Była bardzo bogata i nie chciała narażać życia swego męża.

Pewnego pięknego poranku położyła worek z pieniędzmi we wskazanym miejscu. Parę dni później Miesiacew wrócił zdrowy i cały do domu...

Napady Selim-Chana mnożyły się z dnia na dzień. Im bardziej policja i wojsko prześladowały go, tym odważniejsze i śmielsze były jego wyczyny. Doszło do tego, że każdy bogatszy mieszkaniec północnego Kaukazu wynajmował sobie dziesiątkę uzbrojonych ludzi, którzy go pilnowali. Nikt nie był pewny, czy następnego dnia nie będzie więźniem Selim-Chana i czy nie zażąda zań okupu.

Nikt już nie polegał więcej na policji, ani na wojsku. Nie wierzono już, żeby władzom udało się schwycić Selim-Chana. Uważano ogólnie, że nie ma na świecie takiej siły, która by zdołała pokonać tego nadzwyczajnego człowieka, o którym głośno było w całej olbrzymiej Rosji.

W wyższych sferach wojskowych odbywano stale narady. Wnoszono cały szereg projektów, jak schwycić Selim-Chana. Każdy przychodził z innym, „niezawodnym” planem. W końcu jednak okazywało się, że żaden nie dał pożądanego rezultatu.

Na jednej z takich obrad zabrał głos oficer kawalerii Kibirow, który oświadczył mocnym głosem:

— Posłuchajcie, panowie. Ja podejmuję się sam jeden schwycić albo zabić Selim-Chana.

— Pan sam? — wytrzeszczyli oczy ze zdziwienia wszyscy obecni. — Panie oficerze, czy zdaje sobie pan sprawę, czego się pan podejmuje?

— Zdaję sobie z tego doskonale sprawę, — odparł Kibirow ze stanowczością. — Oświadczam jeszcze raz, że ja sam jeden podejmuję się schwycić Selim-Chana!

— Ale jak? — wykrzyknęli wszyscy w zdumieniu.

Dalszy ciąg jutro.

Kina kieleckie:

Czwartak Maroko

Casino: Narodziny gwiazdy

WF i PW Atak o świcie

Palace: Dziewcę z Prateru

Podziękowanie

Niniejszym składam gorące podziękowanie Związkowi Związków Zawodowych Dozorców Domowych w Kielcach za zebraną zapomogę na pogrzeb mego syna ś. p. Jana Dębskiego.

Helena Dębska.

Kupon „K. Expressu Codziennego”

upoważnia do otrzymania w kasie kina „Palace” w Kielcach biletu w cenie 75 gr. na wszystkie miejsca

Trudno żyć kulturalnie bez **RADIOODBIORNIKA**

TELEFUNKEN

Najnowsze modele tych aparatów do nabycia

w sklepie **Elektrowni**

Kielce, ul. Sienkiewicza 59.

B A R i RESTAURACJA BRISTOL

Kielce, Sienkiewicza 21 tel. 12-19

Zaprasza dziś na specjalne dania barowe

Fiaczki z łina 50 gr.
Cielęca a la fricasse 50 „
Wieprzowinka a la Straganow 50 gr.
Zraz wieprzowy po myśliwsku 50 „
Kiełbasa sos cebulowy 40 gr.
Bigos staropolski 30 „
Ceny niezmiennione od 1935 r.

Codziennie **DANCING**

w Restauracji „EUROPA”

Kielce, ul. Pierackiego Nr 9

koncertuje znakomity **KWARTET MIESZANY**

w programie ostatnie przeboje taneczne

Wielki wybór dań barowych, zakąsek zimnych i gorących.

Ceny niezmiennione.

Grudzień! Święta! Gwiazdka!

Zbliża się okres wzmożonych zakupów czynionych przez prowincję **pamiętajcie**, że najłatwiej trafić do klienta przez ogłoszenie zamieszczone w

„**Kieleckim Expressie Codziennym**”

Kielce, ul. Sienkiewicza 32.

Śnieg w górach Świętokrzyskich

Góry Świętokrzyskie przybrały zimową szatę. Pokrywa śnieżna zaległa obficie szczyty gór. W ciągu dnia wczorajszego przybyło śniegu na kilkanaście centymetrów. Na szlakach turystycznych i narciarskich panują już znośne warunki dla uprawy sportów zimowych.

Prawdopodobnie w tym roku rozwinie się bardziej niż w latach ubiegłych sport narciarski w terenach Gór Świętokrzyskich.

Już dziś należałoby po-

myśleć o przygotowaniach wstępnych dla przyjęcia turystów i o propagandzie Świętokrzyczyny wśród narciarzy całej Polski.

Bójka na weselu

Kucypera Jan mieszkaniec wsi Udora-Wymysłów, gminy Zarnowice, pow. olkuskiego, był na weselu we wsi Udorz,

gdzie został pobity przez Gra-

bowskiego Kazimierza, Szczęśniaka Henryka, Stanisława Dolńskiego i Słabonia Tadeusza. Kucyperze sprawcy zadali dwie rany kłute w plecy, jedną w głowę i jedną w rękę powodując ciężkie uszkodzenie ciała.

Wieczór szkolny ku czci Marii Konopnickiej

W czwartek, dnia 2 grudnia b. r. w szkole powszechnej im. Marii Konopnickiej w Kielcach zostanie dokonane odsłonięcie

Tablicy Pamiątkowej ku czci Pieśniarki polskiej i Patronki Szkoły Marii Konopnickiej.

Program uroczystości:

Godz. 9 — Nabożeństwo w kościele katedralnym.

Godz. 10 — Uroczysty Poranek w szkolnej sali gimnastycznej i odsłonięcie tablicy pamiątkowej.

Godz. 15 — W sali Teatru Polskiego dla młodzieży; o godzinie 18-ej dla starszych odbędzie się przedstawienie połączone z tańcami i śpiewem p. t. „O Marysi sierotce i krasnoludkach”.

W przedstawieniu bierze udział około 200 dzieci.

Przygrywać będzie orkiestra + p. p. Leg.

Cena biletu dla młodzieży od 50 gr. do 20 gr., dla starszych od zł. 1.50 do 50 gr.

Na uroczystość tę Komitet zaprasza wszystkie uczennice, które ukończyły powyższą szkołę.

Dochód przeznaczony na pomoc dla najbardziej potrzebujących uczniów.

Istniejąca od 1899 r.

WĘDLINIARNIA

p. f.

Piotr Michałowski

Kielce, ul. Sienkiewicza 34, (dawn. Kilińskiego 9).

POLECA: znakomite wędliny niezrównanej jakości:

Firma jest nagrodzona licznymi medalami za swe wyroby.

TANIA SPRZEDAŻ MIĘSA w nowocześnie urządzonej jatee.

Pozostawiała swe dzieci

Do mieszkania Woitasika Bronisława (Kielce, Lipowa 150) przyszła Bak Stanisława (Lipowa 142) i prosiła o chwilowe zaopiekowanie się jej dwuletnim synkiem, na co też Wojtasik się zgodził. Tego samego dnia Bak pozostawiła swoje drugie dziecko dziewczyn-

kę, liczącą 4 miesiące u Marii Mazur przy ul. Lipowej 151, a sama wyjechała w niewiadomym kierunku i od dnia 25 bm. po dzieci nie zgłasza się.

OD ADMINISTRACJI

Celem uniknięcia przerw w doręczaniu pisma, wszystkich naszych Sz. Prenumeratorów prosimy o **punktualną wpłatę** prenumeraty za miesiąc ubiegły, najdalej do dnia **3 grudnia**.

Wyrób szczotek i pędzli

J. OKRAJEWSKI

Kielce, ul. Sienkiewicza 30

Wykonuje wszelkie roboty w zakresie szczotkarstwa wchodzące do użytku domowego, fabrycznego i technicznego, po cenach bardzo przystępnych

Posiadam na składzie: walizki, teczki, sznury, zabawki, linoleum, chodniki, wycieraczki i t. p.

Nieszczęśliwy wypadek

Na dworcu kolejowym Kielce II, najechana została przez parowóz Leśniewska Irena, lat 33, zam. w Herbach. Leśniewska doznała złamania obojczyka i potłuczenia całego ciała, wskutek czego umieszczono ją w szpitalu.

Stan jej zdrowia nie budzi obaw o życie.

Kupon „K. Expressu Codziennego”

upoważnia do otrzymania ulgowego biletu w cenie 75 gr. do kina „Casino” na wszystkie miejsca z wyjątkiem łóż.

D/H **AMERICAN-AUTO**
Kielce, ul. Sienkiewicza 35a, tel. 16-23.

Zjednoczone Browary Warszawskie

p. f. HABERBUSCH I SCHIELE S. A.

polecają swe znane wyroby: Piwa jasne i ciemne, słodowe, 18 procentowe piwo EXTRA. Porter. Kwas owocowy. Toddy.

Reprezentacja **JERZY BORCHÓLSKI** Kielce, ul. Czarnowska 13, tel. 15-32.

Prenumerata miesięczna „Kieleckiego Expressu Codziennego” łącznie z odnośnikiem do domu lub przesyłką pocztową w całym kraju 2 zł. 50 gr.

Ceny ogłoszeń: Za 1 wiersz milimetrowy w 1 szpalcie w tekście 40 gr., za tekstem 30 gr. Ogłoszenia drobne 10 gr. za słowo. Ogłoszenia matrymonialne w dziale „drobnych” 20 gr. za słowo. Komunikaty i wiadomości 1 zł. od wiersza. Komunikatów bezpłatnych nie umieszczamy. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.